

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie în limba Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii	licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Turism cultural

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Monumente transilvane						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector dr. Kovács Zsolt						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector dr. Kovács Zsolt						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	84	Din care: 3.5 curs	56	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					1
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					1
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					1
Tutoriat					2
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		42			
3.8 Total ore pe semestru		126			
3.9 Numărul de credite		5			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Cursul necesită videoproiector.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Seminarul necesită videoproiector.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea cu cele mai importante monumente ale arhitecturii transilvane, informații pe care pot folosi și în viitoare proiecte turistice.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Cursul de față propune prezentarea celor mai importante și răspândite tipuri de monumente sau genuri decorative ale patrimoniului construit din Transilvania, cu o introducere în istoricul cercetărilor, în problematica fiecărei teme, și prin prezentarea celor mai cunoscute exemple ale fiecărui tip de monument dând un reper și pentru discutarea unor cazuri din regiunile cursanților.
7.2 Obiectivele specifice	Pe lângă informațiile generale legate de fiecare tip de monument cursul nostru dorește și familiarizarea participanților cu noile rezultate ale cercetărilor de istoria artei, care prin noile monumente intrate în sfera cercetărilor sau prin abordările inovatoare din ultimele două decenii, de multe ori au schimbat radical imaginea noastră despre unele teme. În demersul nostru vom urmări relațiile fiecărui tip de monument cu aceleași monumente din zona Europei Centrale, accentuând importanța unor fenomene culturale și artistice europene și în evoluția exemplurilor transilvane.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Biserici romanice din Transilvania.	Prelegere, expunere, exemplificare	
2. Biserici gotice din Transilvania.	Prelegere, expunere, exemplificare	
3. Cetățile medievale transilvane.	Prelegere, expunere, exemplificare	
4. Picturi murale medievale din Transilvania. Principalele teme. Evoluția stilistică a acestui gen.	Prelegere, expunere, exemplificare	
5. Pictura murală laică renescentistă și barocă: elemente decorative și programe	Prelegere, expunere,	

figurative(Turia, Braşov, Sibiu, etc.). Galerii de portrete în pictura murală transilvană (Hunedoara, Sighişoara, Sibiu). Două programe decorative: picturile murale ale palatului Brukenthal din Sibiu și ale castelului Mikó din Olteni.	exemplificare	
6. Altare: altare poliptice medievale. Principalele ateliere.	Prelegere, expunere, exemplificare	
7. Altare: Variante lutherane și catolice în secolul al XVII-lea, altarele baroce ale secolului al XVIII-lea.	Prelegere, expunere, exemplificare	
8. Tavane casetate pictate. Un gen specific transilvan? Motive decorative sau predici vizuale?	Prelegere, expunere, exemplificare	
9. Monumentul funerar. Evoluția genului în epoca medievală. Monumente funerare renaștentiste.	Prelegere, expunere, exemplificare	
10. Monumentul funerar. Variante și obiecte ale ceremoniilor și decorațiilor funerare în secolele XVI-XVIII: castrum doloris, monument funerar, epitaf, blazon funerar, steag funerar, portret funerar. Tema memento mori în barocul transilvan. Cimitirele publice și importanța acestora în context local și regional.	Prelegere, expunere, exemplificare	
11. Castele transilvane. Evoluția unui gen din evul mediu până în secolul XX. Evul mediu și epoca premodernă.	Prelegere, expunere, exemplificare	
12. Castele transilvane. Evoluția unui gen din evul mediu până în secolul XX: barocul și diferitele variante ale istorismului.	Prelegere, expunere, exemplificare	
13. Genuri și direcții stilistice ale arhitecturii istorismului în Transilvania.	Prelegere, expunere, exemplificare	
14. Variantele arhitecturii secesion în Transilvania.	Prelegere, expunere, exemplificare	
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Studiu de caz: catedrala romano catolică din Alba Iulia. Abația cisterciană de la Cârța.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
2. Studiu de caz: biserica Sf. Mihail din Cluj, biserica evanghelică din Sebeș, biserica reformată din str. Kogălniceanu, Cluj.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
3. Castelul de la Hunedoara	Expunere,	

	demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
4. Picturi murale medievale din Transilvania. Semnificațiile și variantele temei legendei Sfântului Ladislau. Studii de caz: Ghelița, Mălâncrav.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
5. Altarele poliptice de la Mediaș, Biertan și Sebeș.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
6. Monumentul funerar ca semn al unei atitudini politice: cazul monumentului lui Ioan de Hunedoara (1533) și a epitafului Haupt din Sibiu (1694).	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
7. Cetatea de la Oradea.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
8. Cetăți. Studiu de caz: programul iconografic al cetății de la Alba Iulia.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
9. Reședințele familiei Bánffy: castelul de la Bonțida și palatul din Cluj.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
10. Catedrala și palatul episcopal de la Oradea.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
11. Biserici de lemn.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
12. Istorismul în arhitectura transilvană: opera lui Anton Kagerbauer și a lui Pákei Lajos.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
13. Arta 1900. Studiu de caz: Palatul Culturii din Târgu Mureș un <i>Gesamtkunstwerk</i> al epocii.	Expunere, demonstrație, exemplificare, dezbateri, discuții	
14. Metamorfoze ale spațiilor publice	Expunere,	

transilvane. Studiu de caz: monumentele de for public ale Clujului.

demonstrație,
exemplificare,
dezbateri, discuții

Bibliografie:

Bibliografia obligatorie:

- Kovács András: *Épületek emlékezete. Nevezetes épületek Erdélyben.* Budapest, 2007.
- Kovács Zsolt: *A három székelyföldi megye épített öröksége.* In: *A székelyföldi fejlesztés alapjai.* Szerk. Horváth Réka, Kolozsvár, 2007. 73-91.
- *Magyar vonatkozású épített örökség Erdélyben.* Szerk. Benczédi Sándor. Kolozsvár, 2005.

Bibliografia opțională:

Balázs István – János Mihály – Jékely Zsombor – Mihály Ferenc: *A gelencei Szent Imre templom. Tanulmányok.* Sepsiszentgyörgy, 2003. /Horror Vacui Könyvek 1./

Balogh Jolán: *Az erdélyi renaissance.* I. Kolozsvár, 1943.

Biró József: *Erdélyi kastélyok.* Budapest, 1944.

Entz Géza: *Erdély építészete a 11-13. században.* Kolozsvár, 1994.

Entz Géza: *Erdély építészete a 14-16. században.* Kolozsvár, 1996.

Jenei, Dana: *Pictura murală gotică din Transilvania.* București, 2007.

Kelemen Lajos: *Művészettörténeti tanulmányok.* I-II. Bukarest, 1977, 1982.

Keserü Katalin: *Torockai-Wigand Ede.* Budapest, 2007.

Kovács András: *Késő reneszánsz építészet Erdélyben 1541-1720.* Budapest-Kolozsvár, 2003.

Középkori falképek Erdélyben. Értékmentés a Teleki László Alapítvány támogatásával. Szerk. Kollár Tibor. Budapest, 2008.

Lángi József-Mihály Ferenc: *Erdélyi falképek és festett faberendezések.* 1-3. Budapest, 2003-2006.

Murádin Jenő: *Fadrusz. Két szobor száz éve.* Kolozsvár, 2002.

B. Nagy Margit: *Stílusok, művek, mesterek. Művészettörténeti tanulmányok.* Bukarest, 1977.

B. Nagy Margit: *Reneszánsz és barokk Erdélyben. Művészettörténeti tanulmányok.* Bukarest, 1970.

Péter I. Zoltán: *Nagyvárad 900 éves múltja és épített öröksége.* Budapest, 2005.

Rusu, Adrian Andrei: *Castelarea Carpatică.* Cluj-Napoca, 2006.

Sabău, Nicolae: *Metamorfoze ale barocului transilvan. II. Pictura.* Cluj-Napoca, 2005.

Sabău, Nicolae: *Metamorfoze ale barocului transilvan. I. Sculptura.* Cluj-Napoca, 2002.

Sarkadi Nagy Emese: *Local Workshops - Foreign Connections. Late Medieval Altarpieces from Transylvania*. Ostfildern, 2012.

Vais, Gheorghe: *Clujul eclectic. Programe de arhitectură în perioada dualistă(1867–1918)*. Cluj-Napoca, 2009.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

-

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea temelor discutate la cursuri, și pe baza bibliografiei obligatorii	Examen oral	60 %
10.5 Seminar/laborator	Activitatea de seminar (bibliografie, participarea la discuții, prezentări)	Examen oral	40 %
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• Notă de promovare (minim nota 5) pentru activitatea de seminar.			